

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou ve věci

žalobkyně: **K. R.**
st. příslušnost:
t. č. pobytem

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky**
se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 4. 2020, č. j. OAM-52/ZA-ZA12-ZA20-2020

takto:

- I. Žaloba *se zamítá*.
- II. Žalobce *nemá právo* na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému *se nepřiznává* náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Žalobkyně požádala o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný její žádost zamítl jako zjevně nedůvodnou. Gruzie, odkud žalobkyně pochází, je totiž na seznamu bezpečných zemí původu. Žalobkyně s rozhodnutím žalovaného nesouhlasí. Domnívá se, že si žalovaný neshromáždil dostatek podkladů, aby mohl o její žádosti řádně rozhodnout. Krajský soud níže vysvětlí, proč tak žalobkyně namítá nedůvodně.

II. Rozhodnutí žalovaného a související skutkové okolnosti

2. Žalobkyně podala žádost o mezinárodní ochranu dne 20. 1. 2020. Uvedla, že z Gruzie vycestovala z důvodu obavy z výhrůzek jejího bývalého manžela. Stěžovala si na něj na policii, která věc následně začala řešit. V roce 2018 odcestovala do Itálie, kde se seznámila se svým gruzínským partnerem, se kterým otěhotněla. Vrátit do vlasti se nechce také proto, že nyní čeká dítě s mužem, který není jejím manželem. Myslí si, že by ji její rodina za to moha zabít. Před odchodem z Gruzie žalobkyně žila s rodiči, nyní by se proto neměla kam vrátit. Neví, kde se v současnosti nachází její partner. Do ČR přijeli společně, ale on pak dostal vyhoštění. V ČR spolu se žalobkyní požádal o mezinárodní ochranu také její zletilý syn.
3. Žalovaný shromáždil v průběhu správního řízení informace o zemi původu, konkrétně materiál *Hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu* z dubna 2019 („Hodnocení Gruzie“). Podle této zprávy v Gruzii obecně nedochází k porušování základních práv a svobod. Centrální vláda nemá pod kontrolou pouze separatistické regiony Abcházie a Jižní Osetie. V Gruzii nedochází k pronásledování ve smyslu čl. 9 směrnice č. 2011/95/EU, ani k mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení, trestům či hrozbě z důvodu svévolného násilí. Gruzie v rámci procesu vízové liberalizace s EU přijala řadu reforem v oblasti politických a občanských práv, byť některá ze základních práv úřady nezaručují dostatečně či rovnoměrně (dochází např. k porušování soudní nestrannosti či porušování soukromí a násilí vůči LGBTI osobám). Gruzie je členem OSN a přistoupila k základním lidskoprávním úmluvám. Gruzínská vláda také spolupracovala s Úřadem Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky i s dalšími humanitárními organizacemi na poskytování ochrany a pomoci vnitřně přesídleným osobám, uprchlíkům a dalším skupinám. Gruzínští občané mohou podat stížnost ke státnímu zastupitelství. Případným zneužitím pravomocí státních úřadů se rovněž zabývá ombudsman a řada nevládních organizací, které poskytují efektivní pomoc v případech porušení práv jednotlivců.
4. Žalovaný shledal na základě výpovědi matky žalobkyně a informací plynoucích z citovaného materiálu, že v případě žalobkyně lze Gruzii považovat za bezpečnou zemi původu. Problémy s bývalým manželem gruzínská policie podle slov žalobkyně řešila. Nelze proto tvrdit, že by jí gruzínské orgány odmítly poskytnout ochranu. Ze zprávy *Hodnocení Gruzie* plyne, že gruzínští občané mohou využít právní prostředky na ochranu svých práv. V případě problému se svými rodiči v souvislosti s narozením nemanželského dítěte žalobkyně rovněž může požádat o pomoc příslušné gruzínské orgány.
5. Žalovaný proto shledal naplnění podmínek pro použití § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu („zákon o azylu“). Rozhodnutím ze dne 1. 4. 2020, č. j.

OAM-52/ZA-ZA12-ZA20-2020 („rozhodnutí žalovaného“) zamítl žádost žalobkyně o mezinárodní ochranu jako zjevně nedůvodnou.

III. Žaloba

6. Žalobkyně namítá, že domněnka o označení určité země původu jako bezpečné, je vyvratitelná. Žalovaný musí v každém jednotlivém případě zkoumat, zda lze ve vztahu k dotyčnému žadateli danou zemi považovat za bezpečnou. V případě žalobkyně tomu tak není. Žalovaný neshromáždil dostatek aktuálních a relevantních podkladů pro vydání rozhodnutí. Ve svém rozhodnutí pracuje pouze s jednou zprávou, která je příliš obecná a nereflektuje individuální důvody, pro které žalobkyně podala žádost o mezinárodní ochranu. Tuto zprávu navíc vypracoval sám žalovaný. Nelze ji proto považovat za objektivní.
7. Při aplikaci konceptu bezpečné země původu sice leží větší část důkazního břemene na žalobkyni. Neznamená to však, že by se na ni důkazní břemeno kompletně přesunulo a že by žalovaný mohl zcela rezignovat na shromáždění přesných a aktuálních zpráv o zemi původu. I v tomto případě má žalovaný povinnost řádně zjistit skutkový stav. To ale v případě žalobkyně neudělal.
8. Žalobkyně navíc svou část důkazního břemene unesla tím, že žalovanému poskytla věrohodnou výpověď. Zároveň uváděla skutečnosti, které mohou mít relevanci minimálně pro udělení doplňkové ochrany. Žalovaný odkazoval na rozsudky, z nichž plyne, že obavy před vyhrožováním se strany soukromých osob nelze bez dalšího považovat za relevantní pro udělení azylu. Tuto judikaturu žalobkyně považuje za překonanou. Odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 5 Azs 50/2014, podle kterého obavy z věřitele mohou mít za splnění dalších podmínek význam z hlediska možného udělení doplňkové ochrany.

IV. Vyjádření žalovaného

9. Žalovaný považuje žalobní námitky za nedůvodné. Uvedl, že povinnost řádně zjistit skutkový stav má pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v řízení uplatnil. Z materiálu *Hodnocení Gruzie* vyplývá, že gruzínští občané mohou využívat prostředky na ochranu svých práv. Zneužitím pravomoci státních orgánů se zabývá ombudsman a řada neziskových organizací. Stěžovat se lze i ke státnímu zastupitelství. Žalobkyně tedy v případě problému se svojí rodinou má možnost využít ochrany příslušných vnitrostátních orgánů.
10. Gruzii lze v případě žalobkyně považovat za bezpečnou zemi původu. Žalobkyně měla možnost seznámit se s podklady rozhodnutí a své námitky k nim sdělit již v průběhu správního řízení. To ale neudělala. Nyní tuto námitku vznáší nedůvodně.
11. O mezinárodní ochranu žalobkyně požádala až v době, kdy jí reálně hrozilo, že bude muset vycestovat z ČR. Žádá proto o ni pouze kvůli legalizaci pobytu. Skutečnosti, které v řízení uváděla, nelze považovat za azylově relevantní. Žalobkyně domýšlí pouze krajní scénáře v případě jejího návratu do Gruzie a žalovanému podsouvá své domněnky. Ty ale nemají žádnou spojitost s jejím azylovým příběhem. Žalovaný proto trvá na správnosti svého rozhodnutí a nedůvodnosti žaloby. Navrhl její zamítnutí.

V. Posouzení věci krajským soudem

12. Žaloba je přípustná. Podala ji oprávněná osoba (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní; „s. ř. s.“), ve lhůtě podle § 32 odst. 1 zákona o azylu. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů podle skutkového a právního stavu zjištěného s přihlédnutím k čl. 46 odst. 3 směrnice č. 2013/32/EU („procedurální směrnice“). Krajský soud ve věci rozhodl bez jednání. Žalovaný s tím souhlasil a žalobkyně ve stanovené lhůtě nevyjádřila svůj nesouhlas.
13. V průběhu řízení před krajským soudem došlo ke změně ve složení soudu. Samosoudkyni, které byla věc původně přidělena, ke dni 31. 12. 2020 zanikla funkce soudkyně z důvodů podle § 94 písm. a) zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích. V souladu s platným rozvrhem práce krajského soudu pro rok 2021 byla tato věc přidělena novému samosoudci.

a. Relevantní právní úprava

14. Jádrem sporu je otázka použití § 16 odst. 2 zákona o azylu, tedy zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany pro zjevnou nedůvodnost bez jejího plného meritorního přezkumu. Otázkou, kterou musí soud posoudit, je, zda žalovaný postupoval správně, pokud v případě žalobkyně považoval Gruzii za bezpečnou zemi původu.
15. Podle § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu se pro účely tohoto zákona rozumí bezpečnou zemí původu stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště, kde:
- a) obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu,
 - b) který jeho občané nebo osoby bez státního občanství neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo § 14a,
 - c) který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, a
 - d) který umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv.
16. Podle § 16 odst. 2 zákona o azylu se jako zjevně nedůvodná zamítne žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který ČR považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze. V souladu s § 16 odst. 3 zákona o azylu platí, že pokud jsou tu předpoklady pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany pro zjevnou nedůvodnost, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b. Jsou-li tu předpoklady pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany pro zjevnou nedůvodnost podle § 16 odst. 2, rovněž se *neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.* Podle § 86 odst. 4 zákona o azylu stanoví ministerstvo vyhláškou seznam

bezpečných zemí původu, bezpečných třetích zemí a evropských bezpečných třetích zemí; seznamy zemí stanovené vyhláškou ministerstvo přezkoumá nejméně jedenkrát v kalendářním roce.

17. Základem vnitrostátní úpravy konceptu bezpečných zemí původu je procedurální směrnice. Ta v bodu 40 své preambule uvádí, že *pokud lze třetí zemi pokládat za bezpečnou zemi původu, měly by mít členské státy možnost označit ji za bezpečnou a vycházet z domněnky, že je pro daného žadatele bezpečná, pokud žadatel neprokáže opak*. Z bodu 46 preambule vyplývá, že členské státy se mohou rozhodnout, zda budou posuzovat bezpečnost země původu případ od případu nebo označí země jako bezpečné přijetím seznamu těchto zemí. ČR zvolila druhou z těchto variant (viz výše citovaný § 86 odst. 4 zákona o azylu). Seznam bezpečných zemí původu obsahuje § 2 vyhlášky č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců. V souladu s bodem 7 tohoto ustanovení *Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu Gruzii, s výjimkou Abcházie a Jižní Osetie*. Zařazení Gruzie na tento seznam znamená, že Gruzie (s příslušným teritoriálním omezením) splňuje výše uvedené podmínky pro označení země za bezpečnou podle § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu, který vychází z procedurální směrnice. Žalovaný tedy nemá povinnost tyto podmínky zkoumat jednotlivě ve vztahu ke každé žádosti o mezinárodní ochranu.
18. Z uvedeného vyplývá, že pokud žadatel pochází z bezpečné země původu, předpokládá se, že jeho žádost o mezinárodní ochranu je nedůvodná, protože mu v zemi původu nehrozí pronásledování ani vážná újma. Tato domněnka je ovšem vyvratitelná. A každý žadatel pocházející z bezpečné země původu má možnost prokázat, že v jeho konkrétním případě by se domněnka bezpečnosti uplatnit neměla. Žadatel tedy musí prokázat, že právě jemu „*hrozí větší riziko pronásledování nebo vážné újmy než ostatním osobám v obdobném postavení. Jak bylo uvedeno výše, obdobné podmínky nejsou u standardních žádostí o mezinárodní ochranu (minimálně, pokud jde o zkoumání podmínek pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu) vyžadovány, a tudíž označení určité země za bezpečnou zemi původu v podstatě zvyšuje důkazní břemeno na straně žadatelů o mezinárodní ochranu*“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70). Aby žadatel toto důkazní břemeno unesl, musí nejen tvrdit relevantní skutečnosti z hlediska důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, ale zejména tato tvrzení prokázat.

b. Věcné vypořádání žalobních námitek

19. Žalobkyně prvně namítá, že žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav, protože si neobstaral dostatek relevantních informací o zemi původu. V případě použití institutu bezpečné země původu však žalovaný nemá povinnost shromažďovat informace o zemi původu v takovém rozsahu, jako je tomu u plného meritorního přezkumu žádosti. Jak totiž vyplývá z § 16 odst. 3 zákona o azylu, v těchto případech se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany uvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl čelit pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a. S ohledem na důvody, které žalobkyně v řízení uplatňovala, proto bylo postačující, pokud žalovaný jako podklad pro vydání rozhodnutí využil pouze zprávu *Hodnocení Gruzie*, která

zdůvodňuje naplnění podmínek pro zařazení Gruzie na seznam bezpečných zemí původu. Teprve pokud by žalobkyně předložila důkazy, že v jejím případě Gruzii za bezpečnou zemi považovat nelze, musel by žalovaný shromáždit dodatečné informace, na jejichž základě by hodnotil relevanci těchto důkazů a tvrzení žalobkyně ve vztahu k jednotlivým důvodům pro udělení mezinárodní ochrany. Žalobkyně však žádný takový důkaz nepředložila.

20. Nedůvodná je i námitka žalobce, že výše uvedená zpráva je neobjektivní, protože jejím autorem je sám žalovaný. Procedurální směrnice počítá s tím, že hodnocení, zda je určitá země bezpečnou zemí původu, bude provádět členský stát, který posuzuje žádost o mezinárodní ochranu. V čl. 37 odst. 3 podmiňuje toto hodnocení tím, že se má zakládat na řadě zdrojů informací, zejména informací z jiných členských států, od Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu, Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, Rady Evropy a jiných významných mezinárodních organizací. Zpráva, kterou žalovaný použil jako podklad rozhodnutí, to splňuje.
21. Vyvrátit domněnku bezpečnosti Gruzie nejsou způsobilé ani důvody, pro které žalobkyně žádá o udělení mezinárodní ochrany. Tyto důvody spočívají v obavě žalobkyně z jednání její rodinných příslušníků, tedy soukromých osob. Tyto obavy sice mohou být relevantní z hlediska udělení doplňkové ochrany, ovšem pouze v případě, že by státní orgány namítané ohrožení „podporovaly, tolerovaly, organizovaly, záměrně trpěly, nezajistily účinnou ochranu apod. Případná nižší efektivita takové ochrany v konkrétních podmínkách té které země však ještě nečiní z takového ohrožení „pronásledování“, a tedy ani azylový důvod“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2008, č. j. 7 Azs 43/2008-47).
22. V případě bezpečné země původu navíc platí presumpce dostupnosti vnitřní ochrany (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2007, č. j. 4 Azs 195/2006-149). Možnost využití vnitrostátních právních prostředků ochrany totiž představuje jedno z kritérií pro posouzení státu jako bezpečné země původu. To znamená, že již označením Gruzie jako bezpečné země původu se vytváří domněnka, že možnost využití vnitrostátních prostředků ochrany existuje. Žalobkyně přitom sama přiznala, že se na policii obrátila v souvislosti s výhrůzkami jejího bývalého manžela a policie se případem zabývala. Žalovaný proto dospěl ke správnému závěru, že v azylovém příběhu žalobkyně nelze nalézt objektivní důvody, pro které by nemohla v případě problémů se svojí rodinou využít dostupných prostředků vnitřní ochrany.
23. Lze proto shrnout, že žalobkyni se v rámci řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany nepodařilo vyvrátit domněnku, podle které je Gruzie bezpečnou zemí původu. Žalovaný zároveň dostatečně zjistil skutkový stav a žádost žalobkyně řádně posoudil. Krajský soud se z toho důvodu ztotožňuje se závěrem žalovaného o zjevné nedůvodnosti žádosti žalobkyně o mezinárodní ochranu.

VI. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

Krajský soud posoudil žalobní námitky jako nedůvodné. Proto žalobu zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.). Neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému žádné náklady řízení nevznikly (§ 60 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno, 3. března 2021

Martin Kopa, v. r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje: